

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

17319

1879

37

4-21

37
4-21

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Հ.Ս.Ս.Ր.Վ. Գրական Բիբլիոթեկա
7/21 1922
Իմենյա Վասիլի Մանուկյանի
Ս.Ս.Ս.Ր.Վ. ԳՐԱԴԱՐԱՆ

281

2010

2001

8703

370

2042-40

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՅ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

37
4-21

ՔԱՐԻՁՈՒ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻՁ, Ի 11 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1879

1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680

Յօդուած 1. — Ընկերութեան նպատակն է Հայաստանցի աղէտս հայ պատանեկաց Եւրոպայի մէջ գործնական գիտութիւններ ատանդել տալ :

Յօդ. 2. — Ընկերութեան հասումից 50% ի պահես կը մնայ . գործածելի գումարն նպատակի գործադրութեան կը յատկանայ երբ բաւ լինի որդեգրին ուսումնական ընթացքին ծախքն ապահովելու :

Յօդ. 3. — Ընկերութեան Կեդրոնատեղին է ի Բարիզ, 15 Rue Claude-Bernard.

Յօդ. 4. — Դիւանի կամ ներկայացուցչաց հաւանութեամբ ընկեր կ'ընդունուի ամեն անձ առանց խտրութեան սեռի, կրօնի եւ ազգութեան :

Յօդ. 5. — Անձնիւր ընկեր պարտի վճարել .

Ա. Հինգ ֆրանք իբր մուտք ի սկզբան ընկերակցութեան .

Բ. Ամսական մի բաժնոյ համար մի ֆրանք :

Յօդ. 6. — Ընկեր մը որ շարունակ տարի մը բաժնեզին չը վճարե բուէ՛ տալու իրաւունքէն կը զրկուի, մինչեւ որ վճարէ իւր պարտքն :

Յօդ. 7. — Ի սկզբան ընկերակցութեան առ նուազն 500 ֆրանք վճարողը մշտնջենաւոր ընկեր կը լինին :

Յօդ. 8. — Ընդհանուր ժողովն իրեն կը վերապահէ պատւոյ անդամներ ընտրելու իրաւունքն :

Յօդ. 9. — Ընդհանուր ժողովն կը բաղկանայ Բարիզ զըս-
նուող հայ ընկերներէ :

Յօդ. 10. — Ընդհանուր ժողովոյ նստերն կանոնաւոր են
15 ընկերաց ներկայութեամբ. եթէ առաջին նստի մը մէջ այս
թիւն չը գոյանայ, հետեւեալ նիստն կանոնաւոր է ո եւ է Յուով
ընկերաց ներկայութեամբ :

Յօդ. 11. — Ընդհանուր ժողովոյ նստերն տեղի կ'ունենան
իւր Կեդրոնատեղոյն մէջ :

Յօդ. 12. — Ընդհանուր ժողովն Դիւանի անդամոց ըն-
տութիւնն կը կատարէ զաղտնի քուէարկութեամբ. եթէ բա-
ցարձակ առաւելութիւն չը գոյանայ, կրկին քուէարկութեամբ
համեմատական առաւելութիւնն բաւական կը համարուի կամ,
հաւասար քուէ գոյացած ասէն, երիցագոյնն ընտրեալ կը հա-
մարուի :

Յօդ. 13. — Ընդհանուր ժողովոյ որոշումներն քուէարկուաց
մեծամասնութեամբ կը տրուին :

Յօդ. 14. — Ընդհանուր ժողովոյ սովորական նստերն տեղի
կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը. Ընդհանուր ժողովն կրնայ
արտարոյ կարգի նիստ ընել Դիւանի որոշմամբ կամ 10 ընկե-
րաց գրաւոր առաջարկութեամբ :

Յօդ. 15. — Վիճարանութեանց մէջ ընկեր մը մի եւ նոյն
խնդրոյն վրայ երեք անգամէ աւելի խօսելու իրաւունք չ'ունի :

Յօդ. 16. — Եթէ Ընդհանուր ժողովոյ անդամներէն մին
ժողովոյ օրինաւորութիւնն խանգարելու վարմանց մէջ զըս-
նուի, մի եւ նոյն նստին մէջ, առաջին անգամուն ի կարգ կը
կոչուի, երկրորդ անգամուն խօսելու եւ քուէարկելու իրա-
ւունքն կը կորսնցնէ եւ երրորդ անգամուն, ժողովականաց
հաւանութեամբ, կը հրաւիրուի հեռանալ ժողովատեղիէն :

Յօդ. 17. — Ընդհանուր ժողովն իրաւունք ունի հրաժա-
րեցնել այն ընկերներն որք ընկերութեան շահուց եւ օրինաց
հակառակ կը գործեն :

Յօդ. 18. — Դիւանն ընկերութեան վարիչ եւ գործադիր
մարմինն է :

Յօդ. 19. — Դիւանն կը բաղկանայ եօթն անդամներէ ,

որք իրենց մէջ կ'ընտրեն մի Ասենապետ , երկու Դեր-Ասենա-
պետ , մի Ասենադպիր , մի Դեր - Ասենադպիր , մի Գանձապետ
եւ մի Համարակալ :

Յօդ. 20. — Դիւանի պաշտօնն կը տեւէ երկու տարի . իւր
անդամք վերընտրելի են :

Յօդ. 21. — Դիւանն 15 օրն անգամ մը կ'ընէ իւր սովոր-
ական նիստն, սակայն ի հարկին կրնայ գումարուիլ աւելի
յաճախ :

Յօդ. 22. — Դիւանի անդամք անհասարար պատասխանա-
տու են առ Դիւանն եւ հաւարաբար առ Ընդհանուր ժողովն :

Յօդ. 23. — Համարական կը պարտի երեք ամիսն անգամ
մը ընկերութեան դրամական վիճակն ներկայել Ընդհ. ժողովոյ :

Յօդ. 24. — Դիւանն իրաւունք չ'ունի առանց Ընդհանուր
ժողովոյ հաւանութեան , ընկերութեան գործառնութեանց ան-
հրաժեշտ պէտքերէն զատ ո եւ է անսովոր ծախք մ'ընել , բայց
կարգէ դուրս հաստութից դիմուած ասէն կամ ստիպողական
պարագայից մէջ կրնայ ազատութեամբ գործել պատասխանա-
տուութիւնն իւր վրայ առնելով :

Յօդ. 25. — Եթէ Դիւանի անդամոց մին անփոյթ կամ ան-
կարող լինի իւր պաշտօնավարութեան մէջ եւ կամ տեղի այ
անվստահութեան , Դիւանն կրնայ պահանջել Ընդհանուր ժո-
ղովէն նորա հրաժարումն :

Յօդ. 26. — Ընկերութեան դրամով արժէթղծեր կը գնուին
եւ դրամասն մը մէջ կը գետնորդին ի պահպանութիւն . Ընդ-
հանուր ժողովն կը կատարէ արժէթղծոց եւ դրամասան ըն-
տութիւնն :

Յօդ. 27. — Դրամասան հետ կատարուած գործողութեանց
մասին Ասենապետի, Գանձապետի եւ Համարակալի միաբան
ստորագրութիւնք կարեւոր են :

Յօդ. 28. — Եթէ Գանձապետն Բարիզ հաստատուած չ'է ,
պարտի ապահով երաշխաւորութիւն մը տալ :

Յօդ. 29. — Գանձապետն իրաւունք չ'ունի 500 ֆրանքէ ա-
ւելի գումար մը պահել իւր մօտ :

Յօդ. 30. — Ամեն տարեկան շրջանի վերջն Ընդհանուր

ժողովն երեք անգամներէ Յանձնաժողով մը կ'ընտրէ Դիւանի հաշիւներն եւ Սնտուկի վիճակն քննելու համար: Դիւանի անդամք այս Յանձնաժողովոյ ընտրութեան չ'են մասնակցիր:

Յօդ. 31. — Ընկերութիւնն ամեն հայաքնակ քաղաքի մէջ իւր ներկայացուցիչներն կրնայ ունենալ, զորս կ'ընտրէ Ընդհանուր ժողովն եւ որոց պէտք է զիմեն նոյն քաղաքի ընկերներն, իրենց բաժիններն վճարելու, անդորրագրերն ստանալու եւ առաջարկութիւններն ներկայացնելու համար: Ներկայացուցիչք պարտին ընկերաց ամսավճարներէն եւ մասնաւորաց նուէրներէն գոյացած գումարն ամեն երեք ամիս ուղղակի Դիւանին յղել:

Յօդ. 32. — Եթէ ընկերութիւնն լուծուի, Գոսանդնուպօլսոյ Ազգային ժողովն տէր կը լինի նորա բոլոր ստացուածոց զորս կը յատկացնէ Հայաստանի հայ մանկւոյն կրթութեան:

Յօդ. 33. — Այս կանոնագիրն չը կրնար վերաքննուիլ մինչեւ 1 սեպտեմբեր 1885, սակայն ստիպողական պարագայից մէջ Դիւանն կամ 10 ընկերք կրնան բարեփոխումներ առաջարկել Ընդհանուր ժողովոյ:

0
100 21

2013

« Ազգային գրադարան »

17319

NL0050358

